

Algemene Cel Drugsbeleid
permanente coördinatie

JAARRAPPORT 2012

INHOUDSTAFEL

1.	Inleiding	3
2.	Realisaties.....	4
2.1.	Ad hoc werkgroep Demand Reduction	4
2.2.	Werkgroep ‘legal highs’ / nieuwe generatie psychoactieve stoffen	7
2.3.	Protocolakkoord publieke uitgaven	8
3.	Werkcellen acd	9
3.1.	Cel ‘Gezondheidsbeleid Drugs’	9
3.2.	Cel ‘Controle’	10
3.3.	Cel ‘Onderzoek en Wetenschappelijke Informatie’	12
3.3.1.	Onderzoeksprogramma ‘drugs’	13
3.3.2.	Forum	14
3.4.	Internationale dossiers.....	14
4.	Conclusie	15
	Bijlage I : Samenstelling Interministeriële Conferentie Drugs	18
	Bijlage II : Samenstelling Algemene Cel Drugsbeleid	19

1. INLEIDING

Op 2 september 2002 werd het Samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gewesten voor een globaal en geïntegreerd drugsbeleid ondertekend door alle regeringsleiders in ons land. Dit akkoord benadrukt het belang van beleidsafstemming en consensusvorming over de grote krachtlijnen van het drugsbeleid dat 'globaal en geïntegreerd' moet zijn.

De **Algemene Cel Drugsbeleid (ACD)** en een **Interministeriële Conferentie (IMC)** zijn de bevoorrechte organen om dit te realiseren.

De nominatieve samenstelling van de **IMC Drugs** is bijgevoegd in bijlage I. Deze leden werden aangeduid door hun respectieve regeringen.

De federale Minister van Volksgezondheid nodigt de Ministers uit, stelt de agenda op en zit de vergaderingen voor.

Het stemmenaantal wordt per regeringsniveau als volgt bepaald:

- 17 stemmen voor het federale niveau
- 17 stemmen voor de deelregeringen samen; deze laatste meer bepaald als volgt:
  - o 7 stemmen voor de Vlaamse Regering
  - o 2 stemmen voor de Franse Gemeenschapsregering
  - o 3 stemmen voor de Waalse Gewestregering
  - o 1 stem voor de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
  - o 2 stemmen voor het College van de Franse Gemeenschapscommissie
  - o 1 stem voor het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
  - o 1 stem voor de Duitstalige Gemeenschapsregering

De samenstelling van de **Algemene Cel Drugsbeleid (ACD)** is bepaald in artikel 9 van het Samenwerkingsakkoord. Het gaat om 17 leden voor de federale regering en 18 leden voor de deelregeringen, waarvan 7 leden voorgedragen door de Vlaamse Regering; 2 leden voorgedragen door de Franse Gemeenschapsregering, 3 leden door de Waalse Gewestregering, 1 lid door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, 2 leden door het College van de Franse Gemeenschapscommissie, 2 leden door het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, die samen één stem hebben en 1 lid voorgedragen door de Regering van de Duitstalige Gemeenschap. Al deze vertegenwoordigers hebben een beslissende stem. De coördinator en adjunct-coördinator maken eveneens deel uit van de Algemene Cel Drugs, maar met raadgevende stem.

De nominatieve samenstelling van de ACD is bijgevoegd in bijlage II. Deze vertegenwoordigers worden aangeduid door de betrokken regeringen. De IMC Drugs duidde Prof. Dr. Brice De Ruyver, Criminoloog aan de Universiteit van Gent en Dr. Claire Rémy, huisarts en directeur Réseau d'aide aux Toxicomanes te Brussel aan als coördinator en adjunct-coördinator.

De ACD kwam in 2012 driemaal bijeen. Begin 2012 vond de eerste vergadering plaats met de nieuwe leden van de ACD sinds het aantreden van de regering Di Rupo I.

De ACD bevat eveneens de **werkcellen 'gezondheidsbeleid drugs', 'controle', en 'onderzoek en wetenschappelijke informatie'**. De Cel Gezondheidsbeleid Drugs is reeds operationeel sinds 2001 door de oprichting van een protocolakkoord. De werkcellen 'controle' en 'onderzoek en wetenschappelijke informatie' zijn operationeel sinds 2011 en worden voorgezeten door een vertegenwoordiger van respectievelijk de Minister van Justitie en de Minister van Wetenschapsbeleid. De voorzitters van de werkcellen worden uitgenodigd naar de vergaderingen van de ACD.

Tijdens de vergaderingen van de ACD wordt telkens een feedback gevraagd van de werkzaamheden van deze werkcellen, die in dit rapport ook kort weergegeven wordt.

Voorts geeft dit jaarrapport een samenvatting van de belangrijkste realisaties van de ACD en IMC Drugs in 2012, zoals voorzien in artikel 7 van het huishoudelijk reglement dat in uitvoering van voormeld samenwerkingsakkoord werd opgesteld. De basisdocumenten van de ACD en de IMC zijn ook integraal beschikbaar op www.drugbeleid.be.

Tot slot wensen we ook nog eens in herinnering te brengen dat de activiteiten van de Cel betrekking hebben op illegale drugs, tabak, alcohol en psychoactieve medicatie.

2. REALISATIES

De Algemene Cel Drugsbeleid bereidt de dossiers voor van de IMC. Deze laatste neemt aldus de finale beslissing.

De IMC Drugs vergaderde op 15 mei 2012 en nam de volgende beslissingen.

2.1. Ad hoc werkgroep Demand Reduction

De IMC Drugs heeft aan een ad hoc werkgroep 'demand reduction' het mandaat verleend om een antwoord te geven op de knelpunten rond preventie, schadebeperking en behandeling.

Aan deze ad hoc werkgroep, die samengesteld is uit vertegenwoordigers voor de Ministers bevoegd inzake gezondheid, de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken, werd gevraagd met betrekking tot de volgende dossiers een aantal beleidsacties voor te leggen op de volgende IMC:

- de financiering van de gerechtelijke alternatieve maatregelen (GAM) en
- de Strategische Veiligheids- en Preventieplannen (SVPP).

Beide dossiers werden meermaals op de vergaderingen van de ACD van 2012 geagendeerd.

- ***De financiering van de Gerechtelijke Alternatieve Maatregelen (GAM)***

De laatste jaren worden steeds meer alternatieven voor een gerechtelijke sanctie voor druggebruikers gestimuleerd, en dit op alle niveaus van de strafrechtelijke keten. Deze Gerechtelijke Alternatieve Maatregelen (GAM) worden grotendeels gefinancierd vanuit Justitie (en deels door Binnenlandse Zaken) d.m.v. tijdelijk toegekende subsidies.

De leden van de ACD kregen eind 2012 meer duidelijkheid m.b.t. de verdere financiering van de GAM. Tijdens de vergadering van december deelde de vertegenwoordiger voor de Minister van Justitie immers mee dat het Veiligheidsfonds – en ook de financiering van de GAM - voor 2013 behouden zou blijven, maar dat er geen bijkomende financieringen voorzien waren.

De voorzitter van de ACD beklemtoonde het belang van deze beslissing. Hij vreest immers dat het stoppen van de financiering opnieuw een toestroom van cliënten in de strafrechtelijke keten en dus ook in de gevangenissen zou teweegbrengen aangezien de drughulpverleningscentra in dat geval niet meer zullen kunnen instaan voor de opvang van deze druggebruikers. Een aantal van deze centra trok al meermaals aan de alarmbel en vraagt met aandrang een oplossing.

Gezien de ACD streeft naar een (meer structurele) oplossing voor deze problematiek, zal dit ook in 2013 nauwgezet opgevolgd worden door de ACD, zodat aan de eerstvolgende IMC Drugs een voorstel ter zake voorgelegd kan worden indien de betrokken ministers hierover een consensus bereiken.

- ***De Strategische veiligheids-en preventieplannen (SVPP)***

Ook m.b.t. de financiering van de SVPP was er, mede door de onzekere politieke context, lange tijd onduidelijkheid. De SVPP werden eerst verlengd tot juni 2013 en daarna nogmaals voor een periode van 6 maanden, tot eind 2013. Tevens werd meegedeeld dat de contracten zich vanaf 2014 zullen richten op de kerntaken van Binnenlandse Zaken, met name op preventie van (druggerelateerde) maatschappelijke overlast. Mogelijks dooft de financiering van een aantal druggerelateerde acties reeds uit in 2013.

De leden van de ACD hebben daarom een overzicht gevraagd van de acties die vanaf 2014 niet meer door Binnenlandse Zaken zullen gefinancierd worden. Binnenlandse Zaken heeft zich ertoe geëngageerd om een dergelijk overzicht aan de ACD te bezorgen.

Tijdens de vergaderingen van de ACD werd ook meermaals gepeild naar de stand van zaken betreffende de staats hervorming. Tot op heden kon hierop geen definitief antwoord geformuleerd worden.

In alle geval zullen keuzes gemaakt moeten worden, rekening houdend met de budgettaire beperkingen en de institutionele hervormingen. De voorzitter dringt alvast aan op meer duidelijkheid en een snelle formele reactie van de betrokken Ministers naar de sector en naar de ACD toe. Dit blijft in alle geval verder een aandachtspunt voor de ACD.

- ***Inventaris samenwerkingsinitiatieven justitie-hulpverlening***

Vermits er de laatste jaren verscheidene samenwerkingsinitiatieven tussen justitie en hulpverlening ontstaan zijn, heeft de voorzitter eind 2012 voorgesteld dat ook hiervan een inventaris opgesteld zou worden. Aangezien er enerzijds meer patiënten worden doorgestuurd naar de hulpverlening en er anderzijds een ongelijke regionale spreiding van de hulpverleningscapaciteit vastgesteld kan worden, gaan de nieuwe initiatieven dus snel hun limieten bereiken, wat negatieve gevolgen zal hebben voor de samenwerking. Om proactief te kunnen optreden vindt de voorzitter het daarom opportuun om een inventaris te maken van de lopende initiatieven en de eventuele knelpunten.

De ad hoc werkgroep demand reduction heeft daarnaast nog een aantal prioritaire dossiers behandeld. Het betreft onder meer het gebrek aan crisisopvang en de omkadering van harm reduction initiatieven. De federale overheid zal de integratie van de crisisunits van de FOD VVVL en het RIZIV in de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg stimuleren. De opvolging van het dossier van de omkadering van de harm reduction initiatieven werd eind 2012 toegewezen aan de Cel Gezondheidsbeleid Drugs, die in 2011 reeds een eerste nota m.b.t. de knelpunten inzake preventie en schadebeperking had opgesteld op basis van hoorzittingen die met de sector georganiseerd werden. De CGD rapporteerde hierover meermaals aan de ACD. De ACD heeft de CGD gevraagd deze problematiek verder op te volgen.

2.2. Werkgroep 'legal highs' / nieuwe generatie psychoactieve stoffen

'Legal highs' is een overkoepelende term voor psychoactieve stoffen of producten die niet gereguleerd zijn. Ze worden gemaakt met als doel om de effecten van bestaande drugs na te bootsen en om regelgeving te omzeilen. De term omvat een breed scala van synthetische en plantaardige stoffen en producten waaronder 'research chemicals', 'party pillen', 'herbal highs', etc.. Ze worden doorgaans verkocht via internet of in smart/head shops. Via agressieve en uitgekiende marketingstrategieën, en in sommige gevallen door bewust verkeerde informatie te geven m.b.t. de ingrediënten, worden ze aan de man gebracht. De 'legal highs' markt wordt gekenmerkt door de snelheid waarmee de producenten regelgeving proberen te omzeilen door steeds nieuwe alternatieven aan te bieden voor stoffen die onder controle staan.¹

Vermits België volgens Europol fungeert als een belangrijke productie-en distributieschakel van legal highs en de bestaande registratiesystemen en wetgeving blijkbaar niet geschikt zijn om op deze snel groeiende problematiek een antwoord te kunnen bieden, werd in 2011 in de schoot van de ACD een **ad hoc werkgroep 'psychoactieve stoffen'** opgericht.

De ad hoc werkgroep kreeg de opdracht tegen eind 2012 een nieuw pakket maatregelen uit te werken opdat België in staat zou zijn om op een adequatere manier te reageren op de snelle opmars van deze psychoactieve stoffen². Vertegenwoordigers van Justitie, Volksgezondheid, het FAGG, het NICC, de Federale Politie, het WIV en het College van Procureurs-generaal namen in 2012 deel aan de werkzaamheden van deze werkgroep.

Over de resultaten van de werkzaamheden van deze werkgroep werd meermaals gerapporteerd tijdens de vergaderingen van de ACD en aan de IMC Drugs.

De werkgroep 'psychoactieve stoffen' heeft in 2012 een voorontwerp van wet opgesteld, met bijhorende artikelsgewijze bespreking en memorie van toelichting. Meer concreet bevat zij elementen betreffende :

- de tegenstrijdigheid tussen het wetboek van strafvordering en het KB van 29 juni 2003 betreffende het informeren van het Belgisch Focal Point van het Europees informatienetwerk over drugs en drugsverslaving;
- de generieke strafbaarstelling van nieuwe stoffen;
- de strafbaarstelling van de voorbereidende handelingen;
- de toevoeging van verzwarende omstandigheden in geval van vereniging met het oog op het plegen van inbreuken op het vlak van de precursorenwetgeving;

---

¹ Europese Commissie, "Report from the Commission on the assessment of the functioning of Council Decision 2005/387/JHA on the information exchange, risk assessment and control of new psychoactive substances", Brussel 11.7.2011, 3.

² Het Besluit 2005/387/JHA inzake de uitwisseling van informatie, de risicobeoordeling en de controle t.a.v. nieuwe psychoactieve stoffen werd geëvalueerd door de EC en zal herzien worden. De EC plant een nieuw wetgevend pakket voorstellen tegen eind 2012.

- de verplichte vernietiging van illegale stoffen, grondstoffen en materiaal die hebben gediend of bestemd waren voor de vervaardiging van drugs.

De werkgroep heeft inmiddels haar werkzaamheden beëindigd en de juridische procedure tot wetswijziging is opgestart. Beoogd wordt dat de wetgeving eind 2013 aangepast zou zijn.

De voorzitter uitte meermaals zijn appreciatie voor de werking van deze ad hoc werkgroep, die volgens hem een voorbeeld is van samenwerking tussen de verschillende betrokken instanties en van een integrale en geïntegreerde aanpak van deze problematiek.

2.3. Protocolakkoord publieke uitgaven

In 2012 werd een Protocolakkoord³ inzake de implementatie van een jaarlijkse analyse van de overheidsuitgaven op het vlak van illegale drugs, tabak, alcohol en psychoactieve medicatie afgesloten. Deze taak is – op basis van dit Protocolakkoord – toegewezen aan de permanente coördinatie van de ACD en gebeurt op basis van het draaiboek dat aan de studie ‘Drugs in Cijfers III’ toegevoegd was.

De monitoring van de publieke uitgaven moet toelaten deze uitgaven af te toetsen aan de beleidsintenties zoals die zijn opgenomen in o.m. de Gemeenschappelijke Verklaring van de IMC Drugs.

Bij wijze van oefening werd het systeem voor de eerste maal uitgetest in 2012 voor wat betreft de gegevens m.b.t. de overheidsuitgaven voor illegale drugs, tabak, alcohol en psychoactieve medicatie voor het jaar 2010. Het secretariaat van de ACD heeft aan alle bevoegde overheden gevraagd één persoon aan te duiden die zou instaan voor de coördinatie en de verzending van de gegevens.

Uit deze test is vooral gebleken dat een adequate samenwerking met alle betrokken overheden essentieel is om deze jaarlijkse meting mogelijk te maken en om volledige, betrouwbare en waardevolle informatie te bekomen. De resultaten van deze monitoring zullen in een volgend jaarrapport bekend gemaakt worden.

---

³ Een Protocolakkoord is een document waarin de partijen tot een consensus komen om op een specifiek domein een concreet beleid te voeren waarin elk van de actoren zich ertoe verbindt dat uit te voeren, ieder binnen zijn bevoegdheden. Dit protocolakkoord is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 31 augustus 2012.

3. WERKCELLEN ACD

3.1. Cel 'Gezondheidsbeleid Drugs'

De CGD is reeds operationeel sinds 2001. Voor het overzicht van de werkzaamheden van deze cel voor het jaar 2012 verwijzen we naar het desbetreffende activiteitenrapport⁴. Niettemin vermelden we hier kort twee dossiers die toch heel wat werk vergden in 2012, met name de 'nota van de uitdagingen in de sectoren preventie en schadebeperking' en 'het analyseren van de realisaties in het kader van de Gemeenschappelijke Verklaring inzake het toekomstige alcoholbeleid'.

3.1.1. Nota inzake de uitdagingen in de sectoren 'preventie' en 'schadebeperking'

Begin 2012 werd de nota van de CGD van de uitdagingen in de sectoren preventie en harm reduction aan de leden van de ACD voorgesteld. Tijdens deze vergadering werd beslist dat er in de schoot van de ACD een ad hoc werkgroep 'demand reduction' opgericht zou worden, die de opdracht kreeg om technische, praktische en haalbare oplossingsscenario's uit te werken voor prioritaire punten uit de knelpuntennota's preventie en schadebeperking, én hulpverlening (cfr. punt 2.1). De ACD heeft immers een rol in het waken over de continuïteit van bepaalde acties. De leden van de CGD maken deel uit van deze werkgroep en blijven dus ook verder geïnformeerd over deze thematiek. Zoals hoger reeds werd vermeld, is het de bedoeling een nota betreffende deze thematiek voor te leggen aan de IMC Drugs. De werkcel 'Wetenschappelijke Informatie en onderzoek' heeft in 2012 een forum over harm reduction georganiseerd (cfr. 3.3.2).

3.1.2. Gemeenschappelijke Verklaring inzake het toekomstige alcoholbeleid

De Interministeriële Conferentie Volksgezondheid, waarin alle Ministers zetelen met een bevoegdheid in gezondheid, keurde in juni 2008 de **Gemeenschappelijke Verklaring inzake het toekomstig alcoholbeleid** goed⁵. Deze Verklaring is opgemaakt naar aanleiding van een oproep van de WHO naar de lidstaten⁶.

De Verklaring vertrekt vanuit een globale benadering van het alcoholgebruik en formuleert acties voor meerdere bevoegdheidsdomeinen. Elke Minister is verantwoordelijk voor de

---

⁴ Elektronische versie beschikbaar op www.drugbeleid.be

⁵ Deze 'Gemeenschappelijke Verklaring inzake het toekomstig alcoholbeleid' is beschikbaar op de website van de FOD Volksgezondheid (www.health.belgium.be/drugs).

⁶ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0007/79396/E88335.pdf

uitwerking van de punten die onder zijn bevoegdheid vallen⁷. De Algemene Cel Drugsbeleid is dan ook het orgaan bij uitstek om aan deze Verklaring een breder draagvlak en engagement te geven. Om deze reden is de Verklaring ter informatie overgemaakt aan de Algemene Cel Drugsbeleid met de vraag de uitvoering ervan verder op te volgen.

Begin 2012 heeft het secretariaat van de CGD in opdracht van de ACD de belangrijkste initiatieven die in het kader van deze Gemeenschappelijke Verklaring door de verschillende betrokken overheden genomen zijn, geanalyseerd. Uit deze analyse is gebleken dat er in uitvoering van de Verklaring reeds verschillende initiatieven genomen zijn en dat een aantal maatregelen verdergezet moet worden. Daarnaast is er ook nood aan een aantal nieuwe maatregelen, op verschillende bevoegdheidsdomeinen.

Vermits alcoholbeleid een thematiek is die nood heeft aan een integrale en geïntegreerde aanpak, hebben de Ministers van Volksgezondheid dan ook de ACD gevraagd dit document te actualiseren en op basis hiervan een Verklaring voor te bereiden, die naast maatregelen op het vlak van gezondheid ook maatregelen op andere bevoegdheidsdomeinen bevat.

Daartoe werd in de schoot van de ACD eind 2012 een **ad hoc werkgroep alcohol** opgericht. Het secretariaat van deze werkgroep wordt waargenomen door de permanente coördinatie van de ACD. Over de resultaten van de werkzaamheden van deze werkgroep wordt op regelmatige tijdstippen gerapporteerd aan de ACD. Beoogd wordt uiteindelijk – na het akkoord van de ACD – eind 2013 een geactualiseerde versie van de Gemeenschappelijke Verklaring inzake het toekomstig alcoholbeleid, waarin engagementen van de verscheidene betrokken ministers opgenomen zijn, voor te leggen aan de IMC.

3.2. Cel ‘Controle’

De werkcel controle, die operationeel is sinds eind 2011, kwam in 2012 tweemaal bijeen. Onderstaand worden de belangrijkste topics die tijdens deze bijeenkomsten aan bod kwamen, kort weergegeven.

3.2.1. Nationaal Veiligheidsplan & Kadernota Integrale Veiligheid

Tijdens de vergadering van februari 2012 gaf de vertegenwoordiger van de Federale Politie een korte feedback m.b.t. de werkzaamheden in het kader van de voorbereiding van het **Nationaal Veiligheidsplan**, meer bepaald rond de concrete actieplannen die uitgewerkt worden in uitvoering van bepaalde prioriteiten uit dit veiligheidsplan.

In de vergadering van oktober 2012 werd ook kort de stand van zaken m.b.t. de **Kadernota Integrale Veiligheid** toegelicht. Hieruit bleek dat na een eerste bevraging over de inhoud de

---

⁷ Voor een overzicht van de realisaties, zie de activiteitenrapporten van de Cel Gezondheidsbeleid Drugs.

tekst aangepast werd en aan de kabinetten van Binnenlandse Zaken en Justitie overgemaakt werd. De leden van de werkcél controle zullen verder geïnformeerd blijven over de Kadernota Integrale Veiligheid en het Nationaal Veiligheidsplan.

3.2.2. Douane

Tijdens de vergadering van februari 2012 van de werkcél controle werden de mogelijkheden van een (praktische) samenwerking tussen douane en politiediensten onderzocht. Het betreft onder meer de samenwerking tussen douanediensten en de federale politie in het kader van de strijd tegen de cocaïnehandel en de handel in synthetische drugs en methamfetamines. Hierbij dient - rekening houdend met de eenieders bevoegdheid en verantwoordelijkheid - gezocht te worden welk gezamenlijk resultaat beide diensten kunnen nastreven.

Een tweede belangrijk samenwerkingspunt is de lokale samenwerking tussen douane, politie en justitie (meestal het parket). Aangezien er tot op heden geen federale richtlijnen bestaan voor een dergelijke samenwerking is deze sterk afhankelijk van de ontwikkeling van lokale partnerships. Een aantal leden van de werkcél zijn vragende partij om hier op termijn toch een beleid rond uit te stippelen en vragen daarom een overzicht van 'best or worst practices' te mogen ontvangen. Dit dient door de werkcél verder opgevolgd te worden.

Een derde praktische piste is die van de informatie-uitwisseling. Op internationaal/Europees vlak verloopt dit vrij goed, bijvoorbeeld in het kader van de Groupe Pompidou binnen de Raad van Europa, waarin de federale politie en douane vertegenwoordigd zijn. Maar op lokaal vlak ligt dit moeilijker.

In september 2012 werd een protocolakkoord afgesloten tussen de politiediensten en de douane. Tijdens de vergadering van oktober werd gesignaleerd dat de douane een gemis aan communicatie ervaart i.v.m. de samenwerking tussen douane en politiediensten. Tevens werd aangegeven dat de politiediensten ook betrokken zijn in een aantal initiatieven op Europees niveau, maar dat zij daar een duidelijke partner vanuit de douane missen. Tijdens de vergadering van oktober van de werkcél controle werd daarom afgesproken dat er contactgegevens tussen de communicatieverantwoordelijken van beide diensten overgemaakt zouden worden.

3.2.3. Voorstel optimalisatie dataflow EWS

De aanwezigheid en de samenstelling van nieuwe en gekende psychoactieve substanties worden in België opgevolgd door het Belgian Early Warning System for Drugs (BEWSD) van het Belgisch Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (BMCDDA). Het BEWSD kan voor haar monitoring beroep doen op de medische, toxicologische en forensische laboratoria in België die "de resultaten van de analyses van producten die positief zijn gebleken voor andere illegale drugs dan cannabis, en/of voor nieuwe synthetische drugs" aan het BEWSD dienen te melden, ook indien de analyse kadert in een gerechtelijk onderzoek of een opsporingsonderzoek.

In aanvulling van het nationale BEWSD, coördineren twee regionale focal points (L'Observatoire socio-épidémiologique alcool-drogues en Communauté Française, EUROTOX; en de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen, VAD) een regionaal EWSD. Waar het BEWSD verantwoordelijk is voor het opvolgen van trends in de samenstelling van biologische en door de politie in beslag genomen drugs, focussen de regionale EWSD's op preventie niveau. Naast het monitoren van de aanwezigheid en samenstelling, voert het BEWSD ook een 'risk assessment' of risicoanalyse uit bij de identificatie van nieuwe psychoactieve substanties. In samenwerking met de regionale EWSD's staat het BEWSD tenslotte ook in voor het verspreiden van de zogenaamde 'warnings' wanneer nieuwe of hoogrisico psychoactieve substanties in België gerapporteerd worden.

In 2011 heeft het BMCDDA een nieuw technisch platform ontwikkeld om de gegevensoverdracht van de klinische en toxicologische laboratoria naar het BEWSD te vergemakkelijken. Daarnaast dient evenwel ook nog de dataflow van en naar alle actoren in het gerechtelijk dossier geoptimaliseerd te worden. Dit dient toe te laten niet alleen de analyseresultaten van een drugstaal te kennen, maar tevens de relevante politionele en gerechtelijke informatie samen te brengen (Om welk type inbeslagname gaat het? Wat was de omvang van de inbeslagname? Werd het dossier doorverwezen naar het parket, de rechtbank,...?). In de uitvoering van haar taken zou het BEWSD daarom baat hebben bij de mogelijkheid om op een retrograde wijze informatie op te vragen bij verschillende diensten die te maken hebben met een gerechtelijk dossier.

Dit werd verder uitgewerkt binnen de werkgroep psychoactieve stoffen, die een nota opgesteld heeft omtrent de optimalisatie van de verzameling van gegevens omtrent de vervaardiging van synthetische drugs.

De opvolging van de wetwijziging met het oog op een meer efficiënte aanpak van het drugtoerisme, de cannabisplantages en het optreden tegen drugsrunners in de Belgische grensregio gebeurt door het Expertisenetwerk Drugs. Niettemin blijft dit ook in 2013 een aandachtspunt voor de Werkcel Controle.

3.3. Cel 'Onderzoek en Wetenschappelijke Informatie'

Het verkrijgen van een globaal inzicht in alle aspecten van de drugproblematiek, rekening houdend met persoonsgebonden, nationale, culturele en andere eigenheden is een specifieke opdracht voor wetenschappelijk onderzoek.

Op de IMC van oktober 2010 werd de **werkcel 'onderzoek en wetenschappelijke informatie'** opgericht. De Minister van Wetenschapsbeleid verzorgt de coördinatie van deze werkcel.

De werkcel heeft de volgende opdrachten:

1. het ondersteunen van het beleidsgericht onderzoeksprogramma inzake drugs van de Minister van Wetenschapsbeleid;
2. het organiseren van een jaarlijks forum betreffende één of meerdere onderwerpen van de ACD en dit ten behoeve van beleidsactoren, onderzoekers en practici;

3. het realiseren van een inventaris van wetenschappelijk onderzoek;
4. het, op regelmatige basis, informeren van de ACD over ontwikkelingen en eventuele hiaten en opportuniteiten in druggerelateerd beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek, en dit zowel op nationaal als internationaal niveau.

In 2012 werd deze Cel Onderzoek en Wetenschappelijke Informatie operationeel. De leden van de ACD konden zich kandidaat stellen om deel te nemen aan deze cel. Uiteindelijk hebben enkel leden van het WIV, de FOD VVVL en de FOD Binnenlandse Zaken hun kandidatuur ingediend bij de POD Wetenschapsbeleid.

3.3.1. Onderzoeksprogramma 'drugs'

Federaal Wetenschapsbeleid behoudt het beleidsgericht onderzoeksprogramma dat werd opgericht in het kader van de federale beleidsnota drugs. De principes van dit programma zijn (a) wetenschappelijke uitmuntendheid, (b) bundelen van sleutelvragen voor de verschillende overheden en (c) co-financiering met andere overheden.

Tijdens de vergadering van mei 2012 werd onder meer de lancering van de oproep voor 2013 in het kader van het onderzoeksprogramma 'drugs' besproken. Aan deze vergadering namen, naast Wetenschapsbeleid, het WIV, de FOD VVVL en de FOD Binnenlandse Zaken deel.

Tijdens de vergadering van de ACD van mei 2012 werd dan ook nogmaals het belang van dit onderzoeksprogramma onderstreept. Voor 2013 voorziet dit programma immers 840.000 € aan onderzoeksmiddelen, waarvoor de ACD prioriteiten kon formuleren. Daarom nodigde de POD Wetenschapsbeleid nogmaals de leden van de ACD uit om input te leveren voor dit programma en om deel te nemen aan de begeleidingscomités van de nieuwe studies.

Uiteindelijk werden voor 2013 de volgende studies weerhouden, al dan niet met co-financiering van de betrokken overheden:

- de sociale kost van het gebruik van tabak, alcohol en illegale drugs in België
- onderzoek naar minimale kwaliteitsstandaarden in de domeinen preventie, schadebeperking, hulpverlening en sociale reïntegratie van druggebruikers.

Het onderzoeksbudget voor drugs voor 2012 werd weliswaar geschrapt in het kader van de federale besparingen.

Voor méér informatie over het programma en de afgeronde en lopende studies verwijzen we naar de website van Federaal Wetenschapsbeleid :
<http://www.belspo.be/belspo/fedra/prog.asp?l=nl&COD=DR>.

3.3.2. Forum

Daarnaast kreeg Federaal Wetenschapsbeleid ook de opdracht om in 2012 een wetenschappelijk forum te organiseren waarbij relevante thema's kunnen besproken worden tussen onderzoekers, beleidsmakers en mensen van het terrein. Er werd geopteerd voor het thema 'harm reduction' omdat dit als een knelpunt gesignaleerd wordt door de sector. Het wetenschappelijk forum leek tevens een adequaat instrument om over dit thema te discussiëren.

Federaal Wetenschapsbeleid heeft een redactiecomité samengesteld, dat het programma uitgewerkt heeft en het forum georganiseerd heeft.

Tijdens de vergadering van de ACD van december rapporteerde dhr. Aziz kort over het 'Forum on harm reduction and social inclusion'. Dit forum kende een relatief grote opkomst en toonde de wetenschappelijke stand van zaken over belangrijke aspecten van de thematiek. De sector is sterk vragende partij voor meer formele erkenning van de HR methodiek. Zij wijst op het belang van harm reduction methodieken als pragmatische oplossingen voor bepaalde groepen, waarbij door de niet-veroordelende manier van werken, positieve effecten worden gerealiseerd. Het benaderen van personen als individuen die een eigen keuze kunnen maken blijkt in de praktijk heel valoriserend voor de betrokkenen. Schadebeperkingsmethodieken ondersteunen daarenboven de klassieke preventieboodschappen, vermits men hierdoor ook in contact blijft (of treedt) met moeilijk bereikbare groepen.

Gezien het belang van de thematiek 'harm reduction' stelde de voorzitter voor om dit punt te integreren in de globale nota van de ad hoc werkgroep 'demand reduction' (cfr. punt 2.1).

3.4. Internationale dossiers

Niettegenstaande de oprichting van de cel 'internationale samenwerking' voorzien is in het Samenwerkingsakkoord werd na analyse van de dossiers die door deze cel kunnen behandeld worden en de overlappingsen met bestaande coördinatiesystemen op de IMC van oktober 2010 beslist deze werkcel niet op te richten.

Voor de internationale dossiers vormt de Algemene Cel Drugsbeleid het bevoorrechte forum om te waken over de coherentie in de Belgische standpunten. Tijdens de vergaderingen van de ACD wordt ook geregeld feedback gegeven m.b.t. congressen die de leden van de ACD in het buitenland bijgewoond hebben.

4. CONCLUSIE

De belangrijkste realisaties van de ACD in 2012 waren vooreerst de **coördinatie** van de werkzaamheden van de verscheidene werkgroepen die in de schoot van de ACD opgericht werden. Het betreft met name de ad hoc werkgroep 'demand reduction', die zich buigt over de knelpunten in de domeinen van druggerelateerde preventie, hulpverlening en schadebeperking en de 'ad hoc werkgroep 'psychoactieve stoffen', die een pakket maatregelen heeft uitgewerkt in het kader van de strijd tegen de psychoactieve stoffen (ook wel 'Legal Highs' genoemd).

Niettegenstaande de ad hoc werkgroep 'demand reduction' een degelijke nota heeft opgesteld m.b.t. deze materie en er, in samenwerking met de werkceld Informatie en Wetenschappelijk Onderzoek, een wetenschappelijk forum rond deze thematiek werd georganiseerd, slaagde de ACD er in 2012 niet in om een antwoord te formuleren op een aantal prangende vragen van de

sector. Het betreft de vraag naar een (meer structurele) financiering van de gerechtelijke alternatieve maatregelen voor druggebruikers en van een aantal druggerelateerde projecten in het kader van de Strategische Veiligheids- en Preventieplannen. De ACD engageert zich er wel toe om deze problematiek in 2013 opnieuw aan de kaak te stellen bij de betrokken overheden teneinde meer duidelijkheid naar de sector toe te kunnen creëren.

De werkzaamheden van de ad hoc werkgroep 'psychoactieve stoffen' daarentegen hebben wel degelijk geleid tot concrete resultaten, i.c. een voorstel van wetswijziging om in de toekomst adequater te kunnen reageren op de toenemende problematiek van psychoactieve stoffen in ons land. De voorzitter beklemtoonde trouwens meermaals het dynamisme van en de optimale samenwerking tussen de leden van de werkgroep.

Conform het Protocolakkoord werd in 2012 ook voor het eerst aan de Permanente Coördinatie de opdracht toevertrouwd om, in navolging van de studie Drugs in Cijfers III, een **analyse** te maken **van de overheidsuitgaven op het vlak van illegale drugs, tabak, alcohol en psychoactieve medicatie**. Aan elke overheid werd gevraagd één persoon aan te duiden die zou instaan voor de gegevensverzameling voor die overheid. Vermits niet alle overheden (tijdig) een coördinator hebben aangeduid en/of niet (tijdig) de gevraagde gegevens hebben verstuurd, kon uit deze oefening vooral besloten worden dat er een duidelijk engagement van alle partners nodig is om tot volledige en betrouwbare informatie te komen, die beleidsmatig nuttig en interessant kan zijn. In 2013 zal dan ook getracht worden deze samenwerking en de gehanteerde methodologie verder te optimaliseren.

Daarnaast vervulde de ACD in 2012 ook een **coördinerende rol t.a.v. de verscheidene werkcelden**.

In 2012 kwam de **CGD** niet meer op maandelijkse basis bijeen aangezien een gedeelte van haar werkzaamheden overgenomen werd door diverse fora die opgericht zijn in de schoot van de ACD. De meeste leden van de CGD waren dan ook actief in voormelde ad hoc werkgroepen. Daarnaast werkten zij ook mee aan de actualisering van de Gemeenschappelijke Verklaring inzake het toekomstig alcoholbeleid in België, die door de ad hoc werkgroep alcohol wordt gerealiseerd. Deze deelname is essentieel om erover te waken dat het gezondheidsaspect voldoende aan bod komt in de discussies rond de aanpak van alcohol, tabak, drugs en psychoactieve medicatie.

Aan de leden van de ACD heeft de voorzitter van de **werkcel 'wetenschappelijk onderzoek en informatie'** gevraagd mee input te leveren voor de oproep voor het jaar 2013 die in het kader van het onderzoeksprogramma drugs gelanceerd werd. Daarnaast werden zij ook uitgenodigd om deel te nemen aan het forum over harm reduction dat door deze werkcel georganiseerd werd.

De **werkcel controle** is inmiddels ook van start gegaan, maar kende (o.a. door de veelvuldige personeelsswissels) een moeilijke opstartperiode. Verwacht wordt dat ook deze werkcel de komende periode haar werkzaamheden zal intensifiëren en de ACD hierover zal informeren.

Voor wat betreft het **internationale luik**, beperkte de rol van de ACD zich in 2012 voornamelijk tot het geven van feedback m.b.t. bijgewoonde congressen, het stimuleren van de deelname aan internationale vragenlijsten en het uitwerken van een wetgevend pakket maatregelen om te beantwoorden aan de vraag van Europa in de strijd tegen de snelle opmars van de psychoactieve stoffen.

Tot slot dient vermeld dat de ACD er opnieuw voor geopteerd heeft om 'low budget' te werken. Voor de werking van de ACD, inclusief de werkcellen, is een jaarlijks budget van 250.000 euro voorzien, maar dit werd in 2012 niet volledig gespendeerd. Het resterende saldo van 60.000 euro werd conform de afgesproken verdeelsleutel verdeeld over de verschillende overheden.

De onduidelijkheid betreffende enkele institutionele hervormingen en de daarmee gepaard gaande bevoegdheidsoverdracht belemmerden enigszins de goede werkzaamheden van de ACD in 2012.

Tenslotte mag gesteld worden dat de ACD er in 2012 grotendeels in geslaagd is om de verscheidene actoren en overheden die betrokken zijn bij het drugsbeleid in België verder samen rond de tafel te brengen en aldus te pogen een integrale en geïntegreerde aanpak van de drugproblematiek te stimuleren. Dit bevestigt de relevantie van de ACD en de IMC voor deze thematiek. In 2013 moet de werking van de ACD en de IMC nog verder worden versterkt om aan hun doelstellingen en uitdagingen te kunnen voldoen.

Algemene Cel Drugsbeleid
permanente coördinatie

BIJLAGEN

Bijlage I : Samenstelling Interministeriële Conferentie Drugs

Voor de federale regering,

LAURETTE ONKELINX, Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, Voorzitter Interministeriële Conferentie Drugs

ELIO DI RUPO, Eerste Minister

STEVEN VANACKERE, Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën, belast met Ambtenarenzaken

JOHAN VANDE LANOTTE, Vice-Eerste Minister en Minister van Economie, Consumenten en Noordzee

DIDIER REYNDEERS, Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken

JOËLLE MILQUET, Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen

ANNEMIE TURTELBOOM, Minister van Justitie

PIETER DE CREM, Minister van Landsverdediging

PAUL MAGNETTE, Minister van Wetenschapsbeleid, Overheidsbedrijven en Ontwikkelingssamenwerking, belast met Grote Steden

OLIVIER CHASTEL, Minister van Begroting en Administratieve Vereenvoudiging

MONICA DE CONINCK, Minister van Werk

MELCHIOR WATHELET, Staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en Staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de Eerste Minister

MAGGIE DE BLOCK, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de Minister van Justitie

Voor de Waalse Gewestregering,

PAUL FURLAN, Ministre des Pouvoirs locaux, de la Ville et du Tourisme

ELIANE TILLIEUX, Ministre de la Santé, de l'Action sociale et de l'Égalité des chances

Voor de Vlaamse Regering,

JO VANDEURZEN, Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Voor de Franse Gemeenschapsregering,

ANDRÉ ANTOINE, Vice-Président, Ministre du Budget, des Finances, de l'Emploi, de la Formation, des Sports et de la politique aéroportuaire

FADILA LAANAN, Ministre de la Culture, de l'Audiovisuel, de la Santé et de l'Égalité des chances

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

CHARLES PICQUÉ, Minister-president van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Voor de Duitstalige Gemeenschapsregering,

HARALD MOLLERS, Minister für Familie, Gesundheit und Soziales

Voor de Franse Gemeenschapscommissie,

BENOÎT CEREXHE, Lid van het College van de Franse Gemeenschapscommissie, belast met Openbaar Ambt, Gezondheid, en Beroepsopleiding voor de Middenstand

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie,

BENOÎT CEREXHE, Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, belast met Gezondheidsbeleid en Openbaar Ambt

GUY VANHENGEL, Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, belast met het Gezondheidsbeleid, Financiën, Begroting en Externe Betrekkingen

Bijlage II : Samenstelling Algemene Cel Drugsbeleid

Voor de federale regering:

- 1 vertegenwoordiger voor De Eerste Minister
- 1 vertegenwoordiger voor de Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen
- 2 vertegenwoordigers voor de Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken
- 1 vertegenwoordiger voor de Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken
- 1 vertegenwoordiger voor de Vice-Eerste Minister en Minister van Economie, Consumentenzaken en Noordzee
- 1 vertegenwoordiger voor de Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën en Duurzame Ontwikkeling, belast met Ambtenarenzaken
- 2 vertegenwoordigers voor de Minister van Justitie
- 1 vertegenwoordiger voor de Minister van Werk
- 1 vertegenwoordiger voor De Minister van Overheidsbedrijven, Wetenschapsbeleid en Ontwikkelingssamenwerking, belast met grote steden
- 1 vertegenwoordiger voor de Minister van Begroting en Administratieve Vereenvoudiging
- 1 vertegenwoordiger voor de Minister van Landsverdediging
- 1 vertegenwoordiger voor de Minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw
- 1 vertegenwoordiger voor de Staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken
- 1 vertegenwoordiger voor de Staatssecretaris voor Asiel, Immigratie en Maatschappelijke Integratie, toegevoegd aan de Minister van Justitie
- 1 vertegenwoordiger voor de Staatssecretaris voor Sociale Zaken, Gezinnen en Personen met een handicap, belast met beroepsrisico's, toegevoegd aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Voor de Vlaamse Regering

- 3 vertegenwoordigers van de Vlaamse Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- 1 vertegenwoordiger van de Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand
- 1 vertegenwoordiger van de Vlaamse Minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel
- 1 vertegenwoordiger van de Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams Minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsgebied.

Voor het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

- 1 vertegenwoordiger van het Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), belast met Gezondheidsbeleid en Openbaar Ambt
- 1 vertegenwoordiger van het Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (COCOM), belast met Gezondheidsbeleid, Financiën, Begroting en Externe Betrekkingen

Voor de Franse Gemeenschapsregering:

- 1 vertegenwoordiger voor de 'Vice-Président, Ministre du Budget, des Finances, de l'Emploi, de la Formation, des Sports et de la politique aéroportuaire'
- 1 vertegenwoordiger voor de 'Ministre de la Culture, de l'Audiovisuel, de la Santé et de l'Egalité des chances'

Algemene Cel Drugsbeleid
permanente coördinatie

Voor de Waalse Gewestregering :

- 1 vertegenwoordiger voor de 'Ministre de la Santé, de l'Action sociale et de l'Egalité des chances'
- 1 vertegenwoordiger voor de 'Ministre des Pouvoirs locaux, de la Ville et du Tourisme'
- 1 vertegenwoordiger voor de 'Ministre-président du Gouvernement de la Région wallonne'
- 1 vertegenwoordiger voor de 'Vice-Président et Ministre de l'Enfance, de la Recherche et de la Fonction publique'

Voor de Franse Gemeenschapscommissie :

- 1 vertegenwoordiger voor het 'Collège de la Commission communautaire française (COCOF), chargé de la Fonction publique, de la Politique de Santé et de la Formation professionnelle des Classes moyennes'

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest :

- 1 vertegenwoordiger voor de Minister-President van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Voor de Duitstalige Gemeenschap :

- 1 vertegenwoordiger voor de Minister für Familie, Gesundheit und Soziales